

Kolejne porozumienie naftowe OPEC+: skutki dla Rosji

Szymon Kardaś, Iwona Wiśniewska

Na szczycie OPEC w Wiedniu, który odbył się w dniach 22–23 czerwca, państwa członkowskie OPEC i niezrzeszeni w kartelu producenci ropy naftowej, w tym Rosja, zawarli nowe porozumienie regulujące poziom wydobycia. Przewiduje ono powrót do ustaleń o redukcji wydobycia ropy podjętych w listopadzie 2016 roku; ustalono wówczas, że kraje członkowskie OPEC zmniejszą wydobycie łącznie o 1,2 mln baryłek dziennie, a państwa niezrzeszone w kartelu o 0,6 mln baryłek dziennie (w tym Rosja o 0,3 mln baryłek dziennie). Porozumienie to było dwukrotnie przedłużane, a według informacji OPEC poziom redukcji wydobycia ropy wyniósł 147% w stosunku do limitów założonych w pierwotnym porozumieniu, czyli łącznie ok. 2,8 mln baryłek dziennie.

Komentarz

- Przyjmowane w ramach OPEC+ ustalenia nie były w pełni wdrażane w życie przez większość uczestników porozumienia, w tym Rosję. Uwzględniając miesięczne statystyki, deklarowany przez stronę rosyjską poziom redukcji wydobycia został osiągnięty dopiero w okresie sierpień–wrzesień 2017 roku. Od października 2017 roku odnotowywany jest regularny wzrost produkcji ropy w Rosji przekraczający limity ustalone w listopadzie 2016 roku.
- Porozumienie OPEC+ z listopada 2016 roku i decyzje o jego przedłużaniu przyczyniły się do podwyższenia cen ropy (z ok. 30 USD/bbl w styczniu 2016 do 75–80 USD/bbl w maju 2018 roku). Istotny wpływ na wzrost cen miały także inne czynniki, m.in. informacje o stanie zapasów ropy w USA, globalny wzrost gospodarczy generujący wzrost popytu czy napięcia geopolityczne na Bliskim Wschodzie. W konsekwencji obecny poziom cen ropy, przewyższający oczekiwania rosyjskiego rządu, pozytywnie wpłynął na finanse Rosji. Plan dochodów budżetu federalnego oparty był dotychczas na prognozie średniej ceny ropy naftowej w 2018 roku na poziomie 43,8 USD/bbl, w czerwcu br. prognoza ta została podniesiona do 61,4 USD/bbl. Dzięki temu dochody budżetu federalnego w 2018 roku mają wzrosnąć o około 30 mld USD – do ponad 280 mld USD. Natomiast wydatki budżetowe, które ograniczone są regułą ustalającą ich poziom w 2018 roku według ceny ropy około 41 USD/bbl, zwiększą się jedynie nieznacznie (o ok. 1 mld USD do 276 mld USD). W konsekwencji tegoroczny budżet ma zostać zrealizowany z proficytem (0,5% PKB) zamiast początkowo planowanego deficytu (1,3% PKB). Uzyskana nadwyżka ma zasilić Fundusz Dobrobytu Narodowego.

- Negatywnym skutkiem wysokich cen ropy jest wzrost cen paliw na rosyjskim rynku wewnętrznym, będący obecnie jednym z ważniejszych problemów społeczno-ekonomicznych Rosji. Popierając najnowsze porozumienie OPEC+ Moskwa liczy na to, że deklaracja dotycząca wzrostu produkcji doprowadzi do takiej obniżki cen ropy (60–70 USD/bbl), która przełoży się na spadek cen benzyny na rynku rosyjskim. Ponieważ reakcje rynków na nowe porozumienie są umiarkowane (cena spadła nieznacznie do poziomu 74–75 USD/bbl), jest bardzo prawdopodobne, że Moskwa będzie rozwiązywać problem wysokich cen paliw przy użyciu środków administracyjnych, np. podwyższania cef eksportowych na produkty naftowe czy obniżania akcyzy.